

Daniel Hrenciuc

**Familia Flondor *versus*
destinul Bucovinei
istorice**

Daniel Hrenciuc

Familia Flondor
versus
destinul
Bucovinei istorice

Editura MEGA
Cluj-Napoca
2018

Redactor:
Iulia POP

DTP și copertă:
Francisc BAJA

© Daniel Hrenciuc, 2018

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

HRENCIUC, DANIEL

Familia Flondor versus destinul Bucovinei istorice / Daniel Hrenciuc. - Cluj-Napoca: Mega, 2018

Conține bibliografie

ISBN 978-606-543-987-0

94

EDITURA MEGA | www.edituramega.ro
e-mail: mega@edituramega.ro

Cuprins

INTRODUCERE.....	9
CAPITOLUL I. ORIGINEA FAMILIEI FLONDOR.....	17
CAPITOLUL II. VIAȚA POLITICĂ ÎN IMPERIUL HABSBURGIC/ AUSTRO-UNGAR.....	21
<i>II.1. Viața politică în Bucovina.....</i>	25
CAPITOLUL III. FAMILIA FLONDOR ÎN VIAȚA POLITICĂ ȘI CULTURALĂ A BUCOVINEI.....	30
<i>III.1. Gheorghe Flondor.....</i>	30
<i>III.2. Tudor Flondor: un muzician aristocrat.....</i>	31
<i>III.3. Isabela Nectara Flondor.....</i>	33
<i>III.4. Florica Flondor.....</i>	33
CAPITOLUL IV. IANCU FLONDOR: EROUL UNIRII BUCOVINEI CU REGATUL ROMÂN.....	35
<i>IV.1. Originile.....</i>	35
<i>IV.2. Educația.....</i>	36
<i>IV.3. Căsătoria.....</i>	37
<i>IV.4. Implicarea în viața politică.....</i>	37
<i>IV.5. România în timpul neutralității.....</i>	43
<i>IV.6. Memoriul lui Iancu Flondor.....</i>	44
<i>IV.8. Intrarea României în război.....</i>	48
CAPITOLUL V. UNIREA BUCOVINEI CU REGATUL ROMÂN.....	54
CAPITOLUL VI. ACTIVITATEA LUI IANCU FLONDOR ÎN CALITATE DE MINISTRU-DELEGAT PENTRU BUCOVINA ÎN VEDEREA INTEGRĂRII ACESTEIA ÎN REGATUL ROMÂN.....	77
<i>VI.1. Criza bucovineană.....</i>	83
<i>VI.2. Demisia lui Iancu Flondor.....</i>	88
<i>VI.3. Adunarea comunităților etnice de la Cernăuți (2 iunie 1919).....</i>	92

CAPITOLUL VII. MOARTEA LUI IANCU FLONDOR ȘI MOȘTENIREA SA POLITICĂ ȘI CIVICĂ	99
CAPITOLUL VIII. NICOLAE (NICU) FLONDOR, PRIMAR AL MUNICIPIULUI CERNĂUȚI	103
<i>VIII.1. Activitatea politică</i>	104
CAPITOLUL IX. CONSTANTIN ȘI RADU FLONDOR, DIPLOMAȚI ÎN SLUJBA REGATULUI ROMÂNIEI ÎNTREGITE	108
<i>IX.1. Constantin Flondor – mareșal al Curții Regale</i>	108
<i>IX.2. Radu Flondor – diplomat al Regatului Român</i>	109
CAPITOLUL X. ȘERBAN FLONDOR – ARISTOCRATUL UITAT	113
CAPITOLUL XI. NEAGOE FLONDOR: FRUNTAȘ LEGIONAR.....	118
CAPITOLUL XII. GHEORGHE FLONDOR, REZIDENT REGAL AL ȚINUTULUI SUCEAVA	123
<i>XII.1. 28 iunie 1940: cedarea Basarabiei, a nordului Bucovinei și Ținutului Herța Uniunii Sovietice</i>	133
<i>XII.2. Admnistrația sovietică în partea de nord a Bucovinei și Ținutul Herța (1940–1941)</i>	138
<i>XII.3. Reinstaurarea administrației românești în Basarabia, partea de nord a Bucovinei și Ținutul Herța (1941–1944)</i>	143
<i>XII.4. Tratatul de Paris (1947) și împărțirea Bucovinei între URSS și România</i>	153
CAPITOLUL XIII. FAMILIA FLONDOR ÎN CONTEXTUL REPRESIUNII COMUNISTE PREMERGĂTOARE INSTAURĂRII REGIMULUI TOTALITAR ÎN ROMÂNIA.....	157
CAPITOLUL XIV. ALEXANDRU, BARON DE FLONDOR, ÎN VIZORUL SECURITĂȚII.....	161
CONCLUZII.....	167
SUMMARY.....	172
ANEXE DOCUMENTARE	175
<i>Anexa 1</i>	175
<i>Anexa nr. 2</i>	184
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	197
ALBUM FOTO	209

*Dedic această carte memoriei jurnalistului și
scriitorului sucevean Romeo Istrati, un neobosit
susținător al cauzei Bucovinei Istorice*

Introducere

La împlinirea a 100 de ani de la Marea Unire din 1918, se impun reevaluări și analize asupra parcursului statal al neamului românesc, în prezent dispersat în comunități istorice omogene trăitoare în Ucraina, Republica Moldova, Serbia, Bulgaria ș.a. Memoria colectivă readuce în dezbaterea prezentului o serie de personalități al căror rol în evenimentele Marii Uniri s-a dovedit a fi crucial. Odată cu distanțarea tot mai pronunțată de anul 1918, contribuțiilor acestor personalități la Unire au început să fie reanalizate și interpretate, fiind redactate o serie de studii și monografii valoroase. Până la sfârșitul celui de al Doilea Război Mondial, au apărut relativ puține studii și monografii consacrate liderilor politici implicați decisiv în realizarea Marii Uniri, iar instaurarea regimului comunist în România după 1947 a determinat o schimbare profundă de paradigmă în acest domeniu. Rescrierea brutală a istoriei sub directa coordonare a lui Mihai Roller a afectat cercetările științifice autentice, astfel încât orice raportare la Bucovina și Basarabia a devenit din start, una prohibită. Prezentarea, dezvoltarea sau doar simpla inserare a unor personalități în unele articole, studii sau volume apărute în timpul regimului comunist erau cenzurate cu mare strictețe de către specialiștii partidului unic, adevărul fiind confiscat, manipulat și deturnat în spiritul ideologic al acelor vremuri. Prin urmare, orice inițiativă privitoare la familia Flondorilor, exponenți de seamă ai aristocrației bucovinene, n-ar fi avut oricum șanse de izbândă. Orice preocupare de acest tip era, prin urmare, exclusă din start, astfel încât un demers consacrat repunerii istoriei Bucovinei pe tapetul unor dezbateri și analize științifice autentice devenea, practic, imposibil. Referințele istorice la Bucovina, drept provincie de o anumită distincție și evoluție, cu un tipar identitar specific, au putut fi reperate în istoriografia românească abia după deschiderea din 1964, în mod progresiv și doar în anumite condiții, cu toate rigorile impuse de o cenzură atotputernică și pe fondul unor demersuri controlate și dirijate, care deturnau în mod semnificativ rolul jucat de personalități în Istorie. După 1990, deschiderea progresivă a arhivelor a favorizat accesul istoricilor la documente și fonduri arhivistice interzise în regimul comunist, pe acest fond fiind stimulate cercetările și producțiile istoriografice consacrate

Flondorilor. În perioada postdecembristă au apărut – eliberate din chingile cenzurii comuniste – o serie de lucrări, articole și studii valoroase consacrate Bucovinei, semnate de istorici consacrați precum Mihai Ștefan – Ceaușu, Mihai Iacobescu, Vitalie Văratec, Gavril Irimescu, Dragoș Șeșan, Ștefan Purici, Marian Olaru, Marieta Hareci-Sobol, Constantin Ungureanu, Florin Pintescu, Radu Florian Bruja, Vlad Gafița, Andrei Popescu, regretații Mihai Pânzaru – Bucovina și Dumitru Covalciuc ș. a., pe care le-am valorificat în volumul de față. Acești istorici aparțin unei generații afirmată și consacrată după 1990 într-un deplin respect față de adevăr și de trecutul Bucovinei, valorificând în mod onest, științific documente primare depistate în cursul cercetărilor efectuate în Arhivele din România, Austria, Ucraina, Germania, Republica Moldova ș.a. Imaginea asupra Bucovinei desprinsă în urma acestor demersuri este total diferită de aceea prezentată în anumite lucrări, apărute preponderent înainte de 1989 în spațiul istoriografic sovietic, tendențioase și de o îndoielnică calitate științifică. Totuși, despre o sinteză exhaustivă consacrată ilustrei familii a Flondorilor nu se poate vorbi încă, cel puțin până în momentul de față, această lucrare având, prin urmare, un rol de pionierat. În contextul Centenarului Marii Uniri, ne-am asumat publicarea unei lucrări consacrate familiei Flondor, într-o strânsă legătură cu evoluția Bucovinei Istorice. Am evitat dezvoltarea unor aspecte particulare din viața Flondorilor, concentrându-ne în mod prioritar pe ilustrarea aspectelor legate strâns de evoluția istorică a Bucovinei. În același timp, menționăm faptul că am apreciat onest și în mod echilibrat toate documentele, datele și informațiile depistate în cursul cercetărilor efectuate cu privire la familia Flondor (edite sau inedite), evitând astfel partizanatul sau caracterizările strict emoționale, care ar fi putut afecta indiscutabil conținutul acestei lucrări.

Membrii familiei Flondor au fost direct legați prin viața, activitățile și rolurile politice și sociale pe care și le-au asumat la un moment dat de evoluția Bucovinei. Din aceste considerente, am optat pentru prezentarea contextuală a personalităților aparținătoare familiei Flondor, în detrimentul dezvoltării exhaustive a vieții acesteia. Acest tip de abordare reprezintă de fapt cheia prezentei lucrări.

Familia Flondor reprezintă una dintre cele mai importante familii românești din Bucovinei Istorice. Flondorii și-au pus o amprentă incontestabilă și inconfundabilă asupra spațiului public, social, cultural și administrativ din Bucovina, Iancu cavalier de Flondor având un rol deosebit în Unirea Bucovinei cu Regatul Român, Tudor fiind un apreciat compozitor¹, Șerban un politician rasat, baronul Nicolae (Nicu Flondor) deputat și primar al municipiului Cernăuți în

¹ Serviciul Arhive Naționale Istorice (în continuare SANIC), București, fond *Iancu Flondor*, dosar 77, f. 1–2.

trei rânduri², iar Gheorghe ultimul rezident regal al ținutului Suceava³. Strâns legat de destinul Bucovinei, destinul Flondorilor a fost și el unul puternic marcat de evoluția evenimentelor politice care au definit, configurat și determinat evoluția provinciei în ansamblul ei.

Flondorii au avut legături și filiații deosebite cu cele mai de seamă familii boierești din Bucovina, Basarabia și din Vechiul Regat, din rândurile lor ridicându-se diplomați de marcă ai Regatului Român, politicieni de mare rafinement și autentică demnitate umană și prestație publică în folosul românilor bucovineni, muzicieni de mare clasă precum și – prin înrudire – generali ai Armatei Regale Române. Am prezentat în cadrul acestui volum complexitatea acestor legături, valorificând în acest sens un mare număr de documente primare, articole și studii tipărite și/sau risipite prin publicațiile vremii.

Pierderea părții de nord a Bucovinei alături de Basarabia și Ținutul Herța, în urma raptului sovietic din 28 iunie 1940, iar ulterior recuperarea acestor teritorii românești între 1941–1944 și oficializarea cedării acestora prin intermediul Tratatului de la Paris din 10 februarie 1947 a furnizat un tablou sumbru pentru viitorul Bucovinei, împărțită brutal între România și URSS, supusă unui cumplit proces de comunizare, lichidare și deportare în Siberia a populației autohtone în frunte cu românii, având o compoziție etno-confesională substanțial modificată de măsurile adoptate de către autoritățile staliniste.

Gheorghe, Radu, Neagoe, Șerban și Alexandru Flondor ș.a. au fost arestați și condamnați la ani grei de închisoare de către autoritățile comuniste, preocupate, sub oblăduirea Moscovei, să creeze o societate totalitară omogenă, lipsită de orice drepturi și libertăți. Eliberați din iadul penitenciarelor comuniste, Flondorii au fost plasați într-o supraveghere strictă prin intermediul Securității, întreaga lor viață publică și privată fiind urmărită și interpretată pas cu pas, gest cu gest, cuvânt cu cuvânt, pentru a fi depistat și anihilat orice tip de comportament îndreptat împotriva regimului totalitar din România. În acest mod, viața exponenților familiei Flondor, legată profund de Bucovina Istorică, s-a schimbat în mod radical, dramatic și nedrept în raport cu contribuția acestora la consolidarea și dezvoltarea identitarismului românesc în această provincie, împărțită arbitrar între România și Ucraina. În ceea ce privește tematica lucrării și resursele documentare și informaționale pe care le-am avut la îndemână, am procedat la împărțirea acesteia în 14 capitole, consacrate evoluției istorice a Bucovinei drept o provincie aparte individualizată și metamorfozată profund după 1775, în urma unor reforme aplicate de către Casa de Habsburg,

² Anghel Popa, *Membrii Societății Academice „Junimea” din Cernăuți pe fronturile Primului Război Mondial*, în „Analele Bucovinei” (publicație științifică a Institutului „Bucovina” – Filiala Academiei Române din Rădăuți), București, XX, 1 (40)/2013, p. 201–202.

³ Mihai Pânzaru – Bucovina, *Gheorghe Flondor – Ultimul rezident regal al Bucovinei*, Rădăuți, Institutul Bucovina-Basarabia, 2000.

insistând punctual, acolo unde a fost cazul, asupra rolului asumat și jucat de către exponenții familiei de Flondor în destinul complex al spațiului bucovinean. Fiecare capitol este împărțit în mai multe subcapitole, ținând cont de logica lucrării pe ansamblu și, firește, a fiecărui capitol în parte. Astfel, în capitolul I, intitulat *Originile familiei Flondor*, am prezentat în mod succint, valorificând informațiile documentare identificate în cursul investigării mai multor fonduri arhivistice, câteva considerații legate de familia Flondor, una dintre cele mai vechi și mai reprezentative pentru Moldova, Bucovina și ulterior, Regatul Român.

În al doilea capitol al lucrării, intitulat *Viața politică în Imperiul Habsburgic/Austro-Ungar*, cititorii vor găsi date și informații concrete legate de specificul și evoluția vieții politice în teritoriile Casei de Habsburg, în mod predilect, din Bucovina Istorică. Spațiul dezbaterilor politice din Bucovina Istorică a purtat inevitabil, amprenta modului de organizare și manifestare al formațiunilor politice din Cisleithania, parte a imperiului bicefal în care s-a regăsit provincia după reîmpărțirea din 1867. În viața politică bucovineană s-au manifestat, în mod absolut firesc, diverse curente, grupări și partide care au promovat mesajele și difuzat ideologiile și orientările entităților politice reprezentate la nivelul Reichsrat-ului vienez. Am detaliat aceste aspecte, numai în măsura în care am reușit să evidențiez un raport funcțional real și manifestat în viața politică din Bucovina reflectat la nivelul configurației Dietei provinciale.

În capitolul trei, *Familia Flondor în viața politică și culturală a Bucovinei*, sunt prezentate contribuțiile lui Gheorghe Flondor, Tudor, Isabela Nectara și Florica Flondor în planul vieții politice și culturale a Ducatului. Aceste contribuții sunt prezentate într-un mod foarte sintetic, raportat la economia generală a lucrării, distribuind accentele analizei în mod echilibrat, focalizându-ne asupra aspectelor esențiale din activitatea personalităților enumerate în rândurile de mai sus.

Capitolul IV, *Iancu Flondor: Eroul Bucovinei cu Regatul Român*, analizează în baza unor surse documentare primare și secundare originea, educația, implicarea și contribuția efectivă a lui Iancu Flondor la realizarea Unirii Bucovinei cu Regatul Român. Identificarea a noi surse primare în cursul stagiilor de cercetare consecutive efectuate în arhivele românești ne-a permis abordarea unor aspecte ignorate în cadrul unor apariții istoriografice intrate deja în circuitul științific sau, dimpotrivă, extinderea căutărilor în cadrul unor fonduri de arhivă puse între timp la dispoziția celor interesați. Analiza documentelor identificate coroborate cu informațiile avute deja la îndemână ne confirmă rolul semnificativ, providențial chiar, asumat responsabil și conștient de către Iancu Flondor, în Unirea Ducatului Bucovinei cu Regatul Român la 15/28 noiembrie 1918, în contextul unor evenimente complexe, caracterizate prin disoluția unor patru

mari imperii și al valorificării conștiente a unor principii democratice precum autodeterminarea națională.

În capitolul V, *Unirea Bucovinei cu Regatul Român*, am prezentat pe larg evenimentul Unirii, accentuând în mod adecvat rolul efectiv al lui Iancu Flondor în acest important capitol aferent creării României Întregite. Realizarea Unirii Bucovinei cu Regatul Român a reprezentat, în sine, un proces foarte complex, elemente pe care le-am expus convingător în cadrul acestui capitol. Iancu Flondor și-a demonstrat calitățile sale de lider autentic, înțelegând și interpretând în mod pragmatic oportunitățile disoluției Imperiului Austro-Ungar pentru românii bucovineni în contextul confruntării cu proiectul ucrainean al anexării părții de nord a Bucovinei la un stat ucrainean de sine stătător. A rămas inflexibil în păstrarea integrală a autorității Consiliului Național al Bucovinei asupra teritoriului întregului Ducat, evitând să se implice într-o eventuală negociere de acest gen cu liderii ucrainenilor, având inițiativa solicitării intervenției militare a guvernului român de la Iași, anulând astfel, practic, tendințele centrifuge ale lui Aurel Onciul, o personalitate a cărui rol în contextul general al evenimentelor se cuvine a fi reevaluat. Actul Unirii în sine, modul în care Iancu Flondor a reușit să-i convingă pe reprezentanții Consiliului Național Polon și ai Consiliului Național German să sprijine întreaga acțiune sunt aspecte prezentate în cadrul acestui capitol, alături de alte elemente funcționale subsumate, inevitabil, întregului proces.

Capitolul VI, *Activitatea lui Iancu Flondor în calitate de ministru – delegat pentru Bucovina în vederea integrării acesteia în Regatul Român*, a fost conceput cu scopul de a prezenta aspectele relevante aferente procesului complex și sensibil uneori al impunerii identitarismului național românesc în această străveche provincie românească, reasezată profund în tiparele unei civilizații de factură central-europeană. În mod inevitabil, am prezentat în cadrul capitolului aspectele care au determinat neînțelegerile și au alimentat conflictul dintre Iancu Flondor și Ion (Iancu) Nistor, într-un mod nuanțat, ținând cont de toate informațiile extrase din documentele studiate, pentru a-i putea permite cititorului, fie el și neavizat, să înțeleagă toate elementele care au alcătuit substanța evenimentului cunoscut în epocă, drept *criza bucovineană*, încheiat prin demisia lui Iancu Flondor, pe fondul acumulării unor nemulțumiri, expuse pe larg și a preluării puterii în Bucovina de către rivalul său, Ion Nistor.

În capitolul VII, *Moartea lui Iancu Flondor și moștenirea sa politică și civică*, am detaliat aspectele care au reflectat decesul lui Iancu Flondor, inclusiv considerațiile care au decurs în urma dispariției sale de pe scena spațiului public al fostei Bucovinei Istorice. În urma morții lui Iancu Flondor, peisajul politic bucovinean a devenit unul mai sărac, *boierul de la Storojineț*, lăsând, efectiv, în urma sa un mare gol, imposibil de umplut. Activitatea sa politică a transmis generațiilor viitoare învățăminte utile și valoroase ale unui

adevărat lider, interesat și preocupat, mai presus de interesele personale, de binele Bucovinei Istorice.

Capitolul VIII, *Nicolae (Nicu) Flondor, Primar al municipiului Cernăuți*, prezintă date și informații legate de viața și activitatea fratelui lui Iancu, implicat profund în evenimentele politice premergătoare Unirii Bucovinei cu Regatul Român, înnobilit de către Habsburgi cu titlul de baron, o prezență activă și benefică în viața politică din Ducatul Bucovinei, ulterior, a Regatului Român, membru al delegației României la Conferința de Pace de la Paris (1919–1920), exponent al Partidului Național Liberal în calitate de primar al municipiului Cernăuți (în trei rânduri), implicat în unele proiecte administrative și edilitare din fosta capitală a Bucovinei Istorice (al treilea oraș al Regatului României Mari după București și Chișinău), încheindu-și mandatul în momentele dramatice ale cedării părții de nord a Bucovinei Uniunii Sovietice la 28 iunie 1940 (alături de Herța și Basarabia).

În capitolul IX, *Constantin și Radu Flondor, diplomați în slujba Regatului României Întregite*, sunt prezente aspectele biografice precum și contribuțiile lui Constantin Flondor, diplomat și, în final, mareșal al Curții Regale și ale lui Radu Flondor, unul dintre diplomații valoroși ai României acreditați la Viena și la Tokyo, având o contribuție deosebită la dezvoltarea relațiilor româno-japoneze, precum și la salvarea câtorva zeci de familii de evrei confrunțați cu prigoana nazistă. El s-a împotrivit instaurării regimului comunist, fiind epurat din cadrul Ministerului Afacerilor Străine și, ulterior, arestat și închis. Membru al francmasoneriei române, Radu Flondor și-a manifestat oroarea față de totalitarismul comunist, el sperând (ca mulți alții) că România va fi totuși salvată, până la urmă, de către marile democrații occidentale, în frunte cu SUA. În final, Radu Flondor a murit în sărăcie și uitare.

În capitolul X, *Șerban Flondor, aristocratul uitat*, am prezentat unele aspecte biografice și unele care privesc activitatea lui Șerban Flondor, un alt reprezentant de frunte al Flondorilor bucovineni. Exponent al elitei provinciale bucovinene, un intelectual rasat cu preocupări înalte, Șerban Flondor a devenit în urma căsătoriei cu Nadêjde Știrbey, rudă prin alianță cu una dintre cele mai seamă familii nobiliare din Muntenia, care dat domnitori și președinți ai Consiliului de Miniștri ai României. A fost implicat direct în evenimentele semnificative din viața Bucovinei Istorice, intervenind în favoarea celor care – au solicitat sprijinul în momente dramatice, inclusiv a evreilor din Storojineț, confrunțați cu tragismul deportării în Transnistria.

Aspecte succinte în privința vieții și activității lui *Neagoe Flondor: fruntaș legionar* formează obiectul capitolului XI al prezentei lucrări. Neagoe Flondor a fost singurul din familie care s-a încadrat activ și efectiv în Legiunea Arhanghelului Mihail/Garda de Fier/Partidul Total Pentru Țară/Mișcarea Legionară, implicându-se în organizarea unor tabere de muncă legionare în

Bucovina și în înființarea unor entități organizatorice specifice (cuibul Iancu Flondor). Legionarii au fost autorii unor acțiuni violente soldate cu victime în rândurile comunităților mozaice, cultivând, în mod predilect, teroarea, antisemitismul și violența drept argumente în conviețuirea socială, fapt care a contribuit la compromiterea înțelegerii interetnice din Bucovina Istorică, în cazul de față.

Capitolul XII, *Gheorghe Flondor, rezident regal al Ținutului Suceava*, prezintă aspecte legate de viața și activitatea lui Gheorghe Flondor, parlamentar PNL în Parlamentul României Întregite, apropiat al regelui Carol al II-lea, ajuns în final, rezident regal al Ținutului Suceava. A avut misiunea dramatică și extrem de dureroasă de a preda părții sovietice partea de nord a Bucovinei și ținutul Herța, părții sovietice, teritorii adjuocate de către Moscova în urma acceptării de către România a ultimatumului Uniunii Sovietice din 26 iunie 1940 (ținutul Herț, deși nu a figurat în conținutul notelor ultimative sovietice, a fost ocupat de către Armata Roșie, el nefiind înapoiat părții române, în pofida eforturilor Bucureștiului în acest sens). Gheorghe Flondor a fost arestat, judecat și închis de către puterea comunistă instaurată în România după 23 august 1944, în contextul unui proces în bună măsură cunoscut și deschis într-o serie de lucrări științifice consacrate acestui fenomen. A murit într-un anonim total, sărac și ignorat de către societate. După 1990, în urma unor eforturi întreprinse de către urmași ai familiei Flondor, procesul său a fost re judecat, iar memoria sa recuperată.

Capitolul XIII, *Familia Flondor în contextul represiunii comuniste*, prezintă, în baza unor documente identificate în cadrul CNSAS, aspecte inedite legate de represiunea declanșată de către regimul comunist prin intermediul Securității, asupra membrilor familiei Flondor. Elitele au reprezentat categoria socială asupra căreia regimul comunist a acționat printr-o teroare masivă, importându-și instrumentele de acțiune din Uniunea Sovietică, provocând o răsturnare totală a valorilor în statul românesc între 1948–1965 și 1965–1989. Membrii familiei Flondor, pe care i-am prezentat și analizat în această lucrare, au devenit victimele unui sistem aberant și vindicativ, fiind deposedați în mod abuziv de bunuri, proprietăți și mai ales de libertate, fiindcă au fost condamnați și închiși la ani mulți de detenție. După eliberare, au trecut prin trauma domiciliului obligatoriu. Au murit săraci, într-un anonim total.

În capitolul XIV, *Alexandru, baron de Flondor, în vizorul Securității*, sunt prezentate date și informații inedite extrase din cadrul ACNSAS (fondurile *Documentar, Informativ și Penal*) privind arestarea, condamnarea, eliberarea și urmărirea de către Securitate a lui Alexandru, baron de Flondor.

Demersul nostru se dorește a fi unul recuperatoriu, de restituire a valorilor construite și promovate de către familia Flondor în destinul Bucovinei Istorică, inclusiv prin valorificarea unor surse inedite, depistate în cursul unor

stagii succesive de cercetare efectuate în fondurile Arhivelor Naționale și ale Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității din București. Apariția acestui volum contribuie la recuperarea adevărului istoric și la valorificarea interesului public și științific pentru familia Flondor și Bucovina Istorică, reflectând astfel un angajament personal asumat pentru recuperarea unui capitol de o mare valoare al *Istoriei Românilor* dintr-o provincie tratată, câteodată, pe nedrept, drept una marginală. Această lucrare se dorește a fi un omagiu adus familiei Flondor, prezentând în mod onest, echilibrat și obiectiv contribuția și rolul jucat de această familie în viața și destinul Bucovinei. Lucrarea noastră se adresează în egală măsură profesorilor, studenților, cercetătorilor și tuturor persoanelor interesate de istoria Bucovinei în general și a familiei Flondor în special.

Volumul se încheie cu concluzii, unde am dezvoltat în mod sintetic câteva considerații legate de evoluția, rolul și activitatea familiei Flondor în contextul mai larg al vieții și destinului Bucovinei Istorice.

Cartea este însoțită de o anexă documentară ce conține fotografii și documente de la Serviciul – Arhive Istorice Centrale București și Serviciul Arhivelor Istorice Județene Suceava, relevante pentru subiectul abordat.

În final, dorim să ne exprimăm recunoștința pentru sprijinul acordat în vederea documentării acestei lucrări domnului dr. Constantin Buchet, *președintele Colegiului pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS)*, domnului dr. Silviu Moldovan, *șeful Serviciului Cercetare, Editare din cadrul CNSAS*, domnului dr. Ioan Drăgan, *director general al Arhivelor Naționale ale României*, domnului dr. Stelian Obiziuc, *directorul Arhivei Diplomatice a Ministerului Afacerilor Externe* și, nu în ultimul rând, domnului Dragoș Olaru pentru susținerea entuziastă și emoțională în încercările de recuperare a locurilor memoriei Iancu Flondor, de la Storojineț, Regiunea Cernăuți, Ucraina.

Rădăuți, august 2018